

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
Inšpektorát životného prostredia Bratislava
Jeséniova 17, 831 01 BRATISLAVA

Číslo RZ: 8585-36678/37/2015/Sob

SPRÁVA Z ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLY

č. 48/2015/Sob/Z

vykonanej v prevádzke „Hydinár a.s.“ (ďalej len „prevádzka“) prevádzkovateľa Hydina Slovensko s.r.o., Lieskovská cesta 23/640, 96221 Lieskovec - zmena prevádzkovateľa dňa 14.10.2015 na BEST MEAT s.r.o., Napájadlá 1, 04012 Košice (ďalej len „prevádzkovateľ“), pre ktorú vydala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava integrované povolenie č. 346-41318/37/2008/Koč/37419010 zo dňa 11.12.2008 (ďalej len „integrované povolenie“).

Kontrola bola vykonaná dňa 19.08.2015 a 9.11.2015

Kontrolu vykonali:

za SIŽP - IŽP Bratislava, odbor integrovaného povoľovania a kontroly:

Ing. Milan Sobolič, inšpektor

Kontroly sa zúčastnili:

za Hydina Slovensko s.r.o.

Dr. Ing. Martin Mellen – splnomocnenec spoločnosti

P r e d m e t o m

správy z environmentálnej kontroly (ďalej len „správa“) je výsledok kontroly dodržiavania podmienok integrovaného povolenia č. 346-41318/37/2008/Koč/37419010 zo dňa 11.12.2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 26.12.2008 a jeho zmien, ktorú vykonala inšpekcia v súlade so zákonom č. 39/2013 Z. z. o Integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“), zákonom č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

Kontrola bola zameraná na dodržiavania postupu pri vzniku mimoriadnej situácie ktorá nastala v dňoch 18-20.07.2015 v prevádzke Hydinár a.s. a následných nápravných opatrení a podľa § 34 ods. 1 zákona o IPKZ v časti opatrenia na zamedzenie únikov NH3 podľa prílohy č. 7, kapitoly II., časť F, bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Inšpekcia dňa 17.08.2015 oznámila telefonicky splnomocnenej osobe výkon operatívnych kontrol v prevádzke, určila dátum kontroly na 19.08.2015, čas kontroly od 9:30 hod. a zároveň požiadala o informovanie konateľa spoločnosti (štátneho orgánu) o vykonaní kontroly a ak konateľ nemá v daný deň možnosť zúčastniť sa kontroly, aby určil niekoho na zastupovanie.

Opis stavu prevádzky v čase kontroly

Predmetom povoľovanej prevádzky je chov hydiny. Prevádzka sa nachádza v extraviľane katastrálneho územia mesta Gbely, severozápadne na okraji lesného porastu. Skladá sa z dvoch samostatných areálov. Väčší areál (6 halách), v ktorom sa nachádza aj objekt porážky (nie je predmetom povoľovania) je vzdialený od posledného obydliu cca 300 metrov. Druhý, menší areál (2 haly) sa nachádza od posledného obydliu cca 1200 metrov. Prevádzka postupne zvyšovala svoju ročnú kapacitu až na terajších 740 000 ks za rok v 5 turnusoch.

Pri chove hydiny sa používa moderné technologické zariadenie. Všetky haly sú postupne vybavované plnoautomatickým ovládaním krmenia a automatickým systémom riadenia mikroklimatických podmienok.

Vo výkrmných halách sú zvieratá ustajnené voľne sa suchej podstielke s výškou 10 cm. Podstielku tvorí suchá lisovaná slama. Na halách sú rozmiestnené krmne a napájacie zariadenia, ktoré zabezpečujú adlibitný prístup ku krmivu a vode počas celého dňa. Vyhrňanie hnoja sa vykonáva po ukončení turnusu, naraz po vyskladnení kurčiat. Po každom skončení turnusu sú haly dôkladne vyčistené a je vykonaná dezinfekcia oprávnenou organizáciou.

V spodnej časti bočných stien sú na jednej strane umiestnené nasávacie klapky so sitami, a na druhej strane ventilátory, ktoré zabezpečujú vetranie. Centrálna riadiaca jednotka automaticky zabezpečuje riadenie mikroklimatických podmienok v hale počas chovného cyklu.

Prevádzku tvoria tieto objekty:

- výkrm brojlerov – hala č. V1: 13 800 ks brojlerových kurčiat
- výkrm brojlerov – hala č. V2: 13 800 ks brojlerových kurčiat
- výkrm brojlerov – hala č. V3: 13 800 ks brojlerových kurčiat
- výkrm brojlerov – hala č. V4: 13 800 ks brojlerových kurčiat
- výkrm brojlerov – hala č. V5: 13 800 ks brojlerových kurčiat
- výkrm brojlerov – hala č. V7: 18 000 ks brojlerových kurčiat
- výkrm brojlerov – hala č. V13: 18 000 ks brojlerových kurčiat
- chov nosníc - znášková hala č. 2: 25 000 nosníc
- chov nosníc - znášková hala č. 1: 18 600 nosníc
- výkrm brojlerov – hala č. Z3: 18 000 brojlerových kurčiat
- odchovňa mládok a výkrm brojlerov – hala odchovňa č. 1: 48 000 mládok
- výkrm brojlerov – hala odchovňa č. 2: 25 900 brojlerových kurčiat
- výkrm brojlerov – hala odchovňa č. 3: 25 200 brojlerových kurčiat

Technológia krmenia je realizovaná so sypkými krmnými zmesami z prírodných sŕl podľa kategórie hydiny poloautomatickými dávkovačmi krmív - krmnu dávku pripravuje a dávkujem obsluha. Posúvanie krmiva a napájacej vody je automatické. Zloženie a obsah živín, proteínov a ostatných nutričných hodnôt v krmnej dávke je optimalizované podľa veku. Voda je zabezpečená z verejného vodovodu v zmysle zmluvy s Bratislavskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Bratislava. Na halách sú využívané kvapátkové napájačky.

Pomocou čidiel je sledovaná teplota a počítacom je riadené ovládanie vzduchotechniky na zabezpečenie požadovanej halovej mikroklimy. Vzduch prúdi z haly von komínovými alebo priechnymi vetrákmi. Vykurovanie hál je zabezpečené teplovzdušnými agregátmi typu ERMAF na ZPN s menovitým tepelnými príkonom á 75 kW.

Denne sa kontroluje zdravotný stav nosníc i mladiek. Uhynuté kusy sa odstraňujú a ukladajú do kaflérnych boxov.

Súvisiace činnosti k povoľovanej prevádzke:

- kovové silá na krmivo (malá farma 9 ks, hlavná farma 22 ks) – sú to valcové plechové veže na uskladnenie krmiva
- sklad slamy a obilia – hala s prístreškom
- sklad nebezpečného odpadu – samostatný objekt (3,0 x 5,4 m) z liateho železobetónu, podlaha je zabezpečená proti prenikaniu ropných látok
- objekt disselagrátov 2 ks, ktorých súčasťou sú záložné disselagráty 2 ks, nádrž na

- motorový naftu s objemom 0,936 m3, nádrž na motorový naftu s objemom 0,562 m3, prevádzková nádrž na motorový olej 1 x
- kafilérne kontajnery: malá farma 2 ks s obsahom každej 200 l, hlavná farma 4 ks s obsahom každej 200 l
 - sklad motorovej nafty a motorových olejov 2 x: samotné objekty (3,35 x 5,45 m) sú z liateho železobetónu. Podlaha je vybetónovaná a zabezpečená izoláciou proti prenikaniu ropných látok
 - expedícia vajec a šatne a sociálne priestory – samostatný objekt. Expedícia vajec je samostatná miestnosť o rozmeroch 15 x16 m vybavená klimatizačnou jednotkou a nakladacou rampou. Šatne a sociálne priestory slúžia pre pracovníkov dopravy, údržby a pracovníkov zabezpečujúcich chov kurčiat.
 - žumpa č. 1 s kapacitou 39 m3 pre objekt č. 2 a splaškovú kanalizáciu
 - žumpa č. 2 s kapacitou 37,7 m3 pre objekt č. 6
 - žumpa č. 3 s kapacitou 12 m3 pre objekty č. 16 a 17
 - žumpa č. 4 s kapacitou 26,2 m3 pre objekty č. 5MF, 4MF, 2MF

I. Základné údaje o prevádzke a prevádzkovateľovi

Názov prevádzky: Hydinár a.s.
Obchodné meno: BEST MEAT s.r.o.
Sídlo: Napájadlá 1, 040 12 Košice
IČO: 46 645 217

Kategória priemyselnej činnosti:

6.6. a) Prevádzky na intenzívny chov hydiny s miestom pre viac ako 40 000 ks hydiny

II. Predložené doklady

1. Oznámenie mimoriadnej situácie zo dňa 20.07.2015 (emailom) zaevidovaná dňa 21.07.2015,
2. Zmluva o poskytnutí veterinárnej starostlivosti uzavretá s MVDr. Kostúr Ivan, súkromný veterinár
3. Denné hlásenia stavu a pohybu hydiny v rýchlovýkrme kurčiat 18-20.07.2015
4. Zmluva s firmou ATEV Fehérjéldolgozó Zrt, 1097 Budapest, Illatos út 23, ktorá odoberá uhynuté kurence
5. Zmluvu s firmou UNÍN AGRAR, k.s, za účelom odberu kuracieho trusu

III. Zhodnotenie dodržiavania podmienok povolenia

Kontrola integrovaného povolenia zameraná na mimoriadnu situáciu:

Podmienka č. D.1.7 Prevádzkovateľ je povinný počas chovného cyklu vykonávať denne kontrolu úhynu hydiny, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy. Uhynuté kusy hydiny musí okamžite uložiť do uzamknutého kafilérneho boxu a zneškodňovať oprávnenou osobou podľa osobitného právneho predpisu.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ vykonáva denne kontrolu úhynu hydiny, pričom stav uhynutých kureniec zaznamenáva ich v „Denné hlásenia stavu a pohybu hydiny v rýchlovýkrme kurčiat“. Uhynutú hydinu odoberá firma ATEV Fehérjéldolgozó Zrt, 1097 Budapest, Illatos út 23 na základe uzatvorenej zmluvy – **podmienka splnená**

Podmienka č. F.1.14 Všetky vzniknuté havárie a nebezpečné stavy ohrozujúce životné prostredie musia byť zaznamenané v prevádzkovej evidencii s uvedením dátumu vzniku, informovaných inštitúciách, údajov o príčine, spôsobe vykonaného riešenia a prijatých opatreniach na predchádzanie takýchto stavov.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ dňa 20.07.2015 oznámil telefonicky na inšpekciu vznik mimoriadnej situácie „úhyn cca 2.446 ks kureniec z dôvodu vysokých teplôt“. Dňa 20.07.2015 zaslal vedúci farmy oznámenie mimoriadnej situácie. V oznámení bolo napísane: „Do dnešného dňa sa ešte pracuje na vypratí a dezinfekcii, kde boli naskladnené uhynuté kurence. Nakoľko ich bolo veľmi veľa, museli sme ich odstrániť od veľkokapacitného boxu nakoľko kapacita kafilerneho boxu nie je určená na takéto množstvo.

Mimoriadna situácia nastala zo soboty 18.07.2015 vo večerných hodinách a ďalej pokračovala dňom 19 a 20.07.2015. Vzhľadom k tomu, že sa jednalo o dňí pracovného pokoja a voľna sa táto mimoriadna situácia oznámila telefonicky aj emailom prvý pracovný deň a to 20.07.2015.

Hneď po zistení väčšieho počtu úhynu sme začali robiť nasledovné kroky:

1. Zavolali zmluvného veterinára,
2. Vyčistili sme veľkokapacitný box na umiestnenie uhynutých kureniec,
3. Objednali auto na vývoz uhynutých kureniec,
4. Oznámili inšpekciu mimoriadnu situáciu,
5. Oboznámili sme RVPS.“

Prevádzkovateľ predložil prevádzkový denník, v ktorom bola zaznamenaná: mimoriadna situácia „úhyn cca 2.446 ks kureniec“, postup v prípade odstránenie mimoriadnej situácie, oznámenie mimoriadnej situácie na Inšpekciu a RVPS – **podmienka splnená**

Pri kontrole dodržiavania podmienok rozhodnutia uvedených v nasledovných bodoch v spojitosti s prílohou č. 7, kapitola II., časť F., bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší (ďalej len „vyhláška“) bolo zistené:

Podmienka č. II.A.5.3 Prevádzkovateľ je povinný vykonávať pred začatím každého chovného cyklu kompletnú asanáciu a dezinfekciu technológie výrobných a sociálnych priestorov.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ vykonáva kompletnú asanáciu a dezinfekciu na základe zmluvy s firmou Hydina SK s.r.o., č. 505, 065 11 Nová Ľubovňa - **podmienka splnená**

Podmienka č. II.A.5.7 Skladovanie krmnej zmesi vykonávať v uzatvorených silách, aby sa predišlo znečisteniu ovzdušia prachom.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ skladuje krmnu zmes v uzatvorených silách – **podmienka splnená**

Podmienka č. II.D.1.11 Na zhromažďovanie hydinového trusu a hnoja prevádzkovateľ môže používať výlučne na to určené a vyhradené hnojisko a čo v najkratšom intervale ho zapracuje do pôdy v súlade s agrotechnickými podmienkami.

Vyjadrenie:

Prevádzkovateľ predložil zmluvu s firmou UNÍN/AGRAR, k.s., Unín 196, 908 46 Unín na odber kuracieho trusu – **podmienka splnená**

Kontrola bola vykonaná v súčinnosti s prílohou č. 7, kapitola II., príloha F., časť 9 vyhlášky a bola zameraná na podmienky prevádzkovania, technológiu a podmienky na dosiahnutie znížovania emisií amoniaku podľa uvedenej prílohy.
Vyhodnotenie integrovaného povolenia podľa vyhlášky:

9.1.2 Ak ide o veľký zdroj znečisťovania ovzdušia, je potrebné obmedzovať emisie amoniaku zavedením nízkoemisných systémov a technik s cieľom dosiahnuť toto zníženie emisií amoniaku:

Proces Zníženie emisií NH₃

Ustajnenie $\geq 20 \%$

Skladovanie hnoja, hnojovice a trusu $\geq 40 \%$

Aplikácia do pôdy $\geq 30 \%$

Zníženie emisií sa posudzuje k emisiám NH₃ z daného procesu bez použitia nízkoemisných technik.

9.1.3 Pri výstavbe veľkých zdrojov je potrebné riešiť obmedzovanie emisií amoniaku komplexne, aby amoniak zachytený v jednom stupni nespôsobil zvýšenie emisií v ďalšom stupni spracúvania hnoja.

9.2 Zásady správnej poľnohospodárskej praxe - opatrenia na obmedzovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat

Celkové zníženie emisií amoniaku zo živočíšnej výroby možno dosiahnuť aplikáciou nasledujúcich nízkoemisných technik. Dosiahnuté zníženie emisií amoniaku treba pre konkrétny chov hodnotiť individuálne. Hodnoty, aké možno realizáciou predmetnej nízkoemisnej technológie dosiahnuť, sú uvedené vo vestníku.29).

9.2.1 Správna stratégia krmenia

Prísun proteínov v krmive musí zodpovedať produkčnej úrovni zvierat, čím sa dosiahne zníženie obsahu nadbytočného dusíka v exkrementoch. Stratégia krmenia poskytuje nákladovo najúčinnšie možnosti znižovania emisií, nakoľko prináša efekt v každom stupni, kde sa amoniak môže uvoľňovať. Na zníženie nadbytočných dávok proteínov sa odporúča využiť najmä tieto opatrenia:

- a) zloženie krmiva prispôbiť požiadavkám stavu chovných zvierat, napríklad podľa veku a váhy zvierat a štádia chovu,
- b) náhrada časti čerstvej trávy vlákninou s nižším obsahom proteínov, napríklad kukuričnou silážou, senom, slamou a pod.,
- c) vylúčenie intenzívneho hnojenia trávnych porastov určených na skrmovanie,
- d) zvýšenie podielu pasenia,
- e) primiešavanie biotechnologických prípravkov do krmiva.

9.2.2 Ustajnenie zvierat

9.2.2.3. Opatrenia pre hydinárne

Výrazné obmedzenie emisie amoniaku sa dosiahne, keď obsah sušiny v truse a v podstielke je $> 60\%$. Vhodné opatrenia sú najmä:

- a) Predchádzanie vlhkosti – napríklad zabezpečenie napájadiel proti pretekaniu a využitie vysušacích mechanizmov,
- b) Obmedzovanie emisií amoniaku pri nakladaní s trusom, ako je:
 1. Zber trusu na pás a následne vysušanie trusu,
 2. Uskladnenie trusu do komôr pod kliebkami uloženými v radoch, ako sú stilhouses, alebo volierovým systémom.

9.2.4.2 Znižovanie emisií z tuhého podielu organického hnojiva

Organické hnojivo je potrebné čo najrýchlejšie, najneskôr do 24 hodín po jeho aplikácii na pôdu, zaorať.

Zistený stav:

Inšpekcia vyhodnotila plnenie podmienok vyhlášky podľa oznámení údajov o množstvách a druhoch znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia za rok 2014 a výpočet

poplatku za veľký a stredný zdroj znečistenia ovzdušia za rok 2014 podľa § 4 ods. 1 zákona č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení neskorších predpisov a rozhodnutia o určení výšky poplatku za znečisťovanie ovzdušia v roku 2014 (OÚ Senica) Farma bola vytvorená kapacitne pre chov kureniec takto:

Číslo haly	Názov objektu	Kapacita m ³	Počet odchovných cyklov za rok
V1	Výkrm brojlerov	682	6
V2	Výkrm brojlerov	682	6
V3	Výkrm brojlerov	682	6
V4	Výkrm brojlerov	682	6
V5	Výkrm brojlerov	682	6
V7	Výkrm brojlerov	862,5	6
V13	Výkrm brojlerov	862,5	6
1	Znášková hala	972	6
2	Znášková hala	972	6
Z3	Výkrm brojlerov	793,5	6
1	Žumpa	39	
2	Žumpa	37,7	
3	Žumpa	12	
4	Žumpa	26,2	

Výrazne obmedzenie emisie amoniaku >60% prevádzkovateľ dosiahol:

- predchádzanie vlhkosti – zabezpečil napájačky proti pretekaniu a využil vysušacie mechanizmy,

Emisie z chovu kurčiat:

Názov zdroja	Hýdinár a.s.	
Druha a kategória zvierat	kurčatá	
Celkový počet chovaných zvierat	125000	
Počet projektovaných turnusov	6	
	Podiel v roku	EF kg/zviera/rok
		Množstvo znečisťujúcej látky v tonách – NH ₃
Ustajnenie	125 000	0,15
Sklad mimo ustajnenia	125 000	0,02
Povrchová aplikácia hnoja	125 000	0,11
Sumárny emisný faktor v kg na zviera za rok / celkové množstvo NH ₃ v t	125 000	0,28
		35

IV. Záver

Inšpekcia vykonala kontrolu, týkajúcu sa mimoriadnej situácie. V čase kontroly bolo zistené, že pozemok, na ktorom bol veľkokapacitný kontajner je čistý a veľkokapacitný kontajner je vydezinfikovaný. Prevádzkovateľ splnil oznamovaciu povinnosť a urobil nápravné opatrenia.

Inšpekcia vykonanou kontrolou nezistila žiadne nedostatky a potvrdzuje súlad kontrolou zisteného stavu v prevádzkovaní s podmienkami povolenia a s prílohou č. 7 kapitola II. Časť F., bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v platnom znení.

Výkonanou kontrolou bolo zistené, že prevádzkovateľ splnil nasledovné podmienky povolenia č. A.5.3, A.5.7, D.1.1.7, D.1.1.1, F.1.14 čím si splnil povinnosť uvedenú v § 26 ods. 1 písm. c) zákona o IPKZ, t.j. udržiavať prevádzku v súlade s podmienkami určenými v povolení.

Správa z environmentálnej kontroly č. **48/2015/Sob/Z** bola vypracovaná v Bratislave dňa 16.12.2015.

O výsledku kontroly a obsahu správy bol dňa 23.12.2015 informovaný Dr. Ing. Martin Mellen – splnomocnenec spoločnosti (osobne).

V. Prerokovanie výsledku kontroly s prevádzkovateľom:

Výsledok kontroly a obsah správy bol dňa 23.12.2015 prerokovaný s Dr. Ing. Martinom Mellenom – splnomocnená osoba na zastupovanie firmy, ktorý podal k prerokovaným skutočnostiam nasledovné vyjadrenie:

skutočnosť, že firma Mellen zaoberá s výrobou mäsa a prírodných produktov

BEST MEAT s.r.o.

Napájadlá 1

040 12 KOŠICE

IČO: 46 645 217

Záznam podpísaný v Bratislave dňa 23.12.2015.

Za SIŽP IŽP Bratislava, OIPK:

Ing. Milan Sobolič

M. Sobolič

Za prevádzkovateľa:

Dr. Ing. Martin Mellen – splnomocnenec spoločnosti

M. Mellen

BEST MEAT s.r.o.

Napájadlá 1

040 12 KOŠICE

IČO: 46 645 217

Správu z environmentálnej kontroly č. 48/2015/Sob/Z prevzal dňa: 23.12.2015

Meno:

M. Mellen

BEST MEAT s.r.o.

Napájadlá 1

040 12 KOŠICE

IČO: 46 645 217